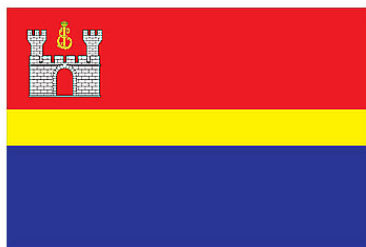

Krievijas Federācijas Kaļiņingradas apgabals

Fakti

Oficiālais nosaukums:	Kaļiņingradas apgabals
Galvaspilsēta (iedz. skaits):	Kaļiņingrada (418 200)
Citas vadošās pilsētas (iedz. skaits):	Baltijska (<i>Балтийск</i> , 31 800), Čerņahovska (<i>Черняховск</i> , 43 700) Sovetska (<i>Советск</i> , 43 700)
Platība:	15 100 km ²
Sauszemes robeža:	512,48 km
Krasta līnija:	183,56 km
Robežvalstis:	Lietuva: 280,5 km, Polija: 231,98 km,
Iedzīvotāju skaits apgabalā (2006):	955 300
Iedzīvotāju skaita izmaiņas (2005):	- 4,7 tūkst.
Apdzīvojuma blīvums:	62,5 iedz./km ²
Administratīvais iedalījums:	13 rajoni
Oficiālā valoda:	krievu
Valūta:	Krievijas rublis / RUB
Valūtas kurss:	1 RUB = 0.020500 LVL ¹
Fiskālais gads:	kalendārais gads
Gubernators:	Georgijs Booss (<i>Боос Георгий Валентинович</i>), no 2005.gada 28.septembra
Tālsarunu kods:	+7 401
IKP (2005):	2,1 miljardi EUR
IKP pieaugums (2005):	10% (Krievijas Federācijā 6,4%)
IKP uz vienu iedzīvotāju (2004):	2011 EUR
Inflācija (2005):	10,4%
Bezdarba līmenis (2004):	6,2%
Ienākošās ĀTI (2005):	18,8 milj. USD (Polija 21%, Kipra 18%, Šveice 13%, Lietuva 12%, Lielbritānija 7%, Vācija 3%)
Eksports (2005):	1,826 milj. USD
Imports (2005):	4,077 milj. USD

¹ Latvijas Bankas valūtas kurss 06.02.2007.

Eksporta partneri (2005):	Vācija, Francija, Nīderlande, Norvēģija, Dānija, Lietuva, Polija, Vācija
Importa partneri (2005):	Vācija, Polija, Lietuva, ASV, Nīderlande, Francija, Norvēģija, Dānija
Eksporta produkti (2005):	koksne un tās izstrādājumi (8%), celuloze un papīrs (9%), pārtikas produkti (7%), naftas produkti (67%)
Importa produkti:	transporta līdzekļi (17%), mašīnas un iekārtas (35%), pārtikas produkti (17%)
Galvenās nozares:	zvejniecība, zivju pārstrāde, mašīnas un iekārtas, metālapstrāde (kuģubūve un kuģu remonts), naftas rūpniecība, elektroenerģija, kokrūpniecība, kokapstrāde, celulozes rūpniecība, celtniecības materiāli, vieglā rūpniecība, poligrāfijas rūpniecība
Dabas resursi:	koksne, akmeņsāls, minerālūdens, kūdra, dzintars (90% no pasaules rezervēm)
Etniskais sastāvs:	krievi (78,1%), baltkrievi (7,7%), ukraiņi (7,6%), lietuvieši (1,9%), armēņi (0,8%), vācieši (0,6%), poļi (0,5%)
Uzņēmumu ienākuma nodoklis:	24% (Krievijas Federācijā)

Politiskā sistēma

Pēc otrā pasaules kara Padomju Savienība anektēja daļu Austrumprūsijas, tagadējo Kaļiņingradas apgabalu un īstenoja pasākumus, lai likvidētu reģiona vāciskās iezīmes.

No 1047.-1949.gadam vācieši tika izraidīti uz Vāciju un uz pastāvīgu dzīvi apgabalā pārcēlās Padomju Savienības iedzīvotāji. 1946. gadā reģiona galvaspilsētu Kēnigsbergu pārdēvēja par Kaļiņingradu. Sabrūkot Padomju Savienībai, Kaļiņingradas apgabals kļuva par Krievijas Federācijas eksklāvu - teritoriju, atdalītu no pārējās Krievijas. Kaļiņingradai sava stratēģiskā izvietojuma un lielās armijas daļu koncentrācijas dēļ pēcpadomju periodā bija daļēji slēgtas pilsētas statuss, savukārt ārzemniekiem tā bija praktiski slēgta. Šī izolācija ir negatīvi ietekmējusi reģiona ekonomisko attīstību. Īpaši tas vērojams pēc kaimiņvalstu iestāšanās Eiropas Savienībā (ES), kad ieviesa striktus robežšķērsošanas noteikumus. Eiropas Savienībā vēl joprojām ir noraidoša attieksme pret bezvīzu režīmu starp ES un Kaļiņingradas apgabalu.

Pēdējā laikā situācija šajā reģionā pamazām uzlabojas. Vācija, Polija un Lietuva ir atjaunojusi kontaktus ar Kaļiņingradas apgabalu, īstenojot pilsētas sadarbības un ekonomikas attīstības projektus.

Kaļiņingradas apgabals robežojas ar Poliju, Lietuvu un Baltijas jūru. Apgabalā ir 3 neaizsalstošas ostas (Kaļiņingrada, Pionerskij un Baltijsk) tādēļ ir stratēģiski svarīgs Krievijai.

Kaļiņingradas apgabals sastāv no 13 administratīvajiem rajoniem. Atbilstoši Krievijas Federācijas konstitūcijai, federālajai likumdošanai un apgabala valsts pārvaldes likumiem valsts varu apgabalā īsteno sekojošas valsts pārvaldes institūcijas: Kaļiņingradas apgabala Dome – likumdevējs; Kaļiņingradas apgabala gubernators un apgabala pārstāvniecība – izpildvara; Krievijas Federācijas apgabala tiesa – tiesu vara.

Kaļiņingradas apgabala Dome ir apgabala likumdošanas institūcija. Saskaņā ar Kaļiņingradas apgabala statūtiem (pamatlikumu) apgabala Domi veido 40 deputāti. No tiem 20 tiek ievēlēti vienmandātu vai daudzmandātu vēlēšanu apgabalos un 20 reģionālos vēlēšanu apgabalos no reģionālajiem vēlēšanu apvienību sarakstiem. Domes pilnvaru laiks - 5 gadi. Kaļiņingradas apgabala ceturtnā sasaukuma Domes vēlēšanas notika 2006.gada 12.martā. Kopumā tika ievēlēti 39 deputāti: 9 - no daudzmandātu vēlēšanu apgabaliem, 10 - no vienmandātu, 20 - no reģionālā vēlēšanu apgabala. Apgabala Domes sastāvā iekļuva deviņi pārstāvji no Viskrievijas politiskās partijas "Vienotā Krievija" Kaļiņingradas reģiona nodaļām, četri Krievijas komunistiskās partijas pārstāvji, trīs Krievijas pensionāru partijas pārstāvji, divi Liberāli demokrātiskās partijas pārstāvji, divi no partijas "Krievijas patrioti".

2005. gadā 28. septembrī par reģiona gubernatoru kļuva Georgijs Boos, kuru iecēla Kaļiņingradas apgabala Dome pēc Krievijas Prezidenta priekšlikuma.

Kaļiņingradas apgabala valdībā ir šādas ministrijas:

- ✓ Infrastruktūras attīstības ministrija,
- ✓ Celtniecības un dzīvokļu komunālās saimniecības ministrija,
- ✓ Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministrija,
- ✓ Rūpniecības ministrija,
- ✓ Izglītības ministrija,
- ✓ Kultūras ministrija,
- ✓ Sociālās politikas un darba ministrija,
- ✓ Ekonomikas ministrija,
- ✓ Finanšu ministrija.

Ekonomika

Kaļiņingradas apgabals ir vienīgais Krievijas Federācijas subjekts, kurš ir pilnībā nošķirts no Krievijas teritorijas ar citu valstu robežām (Polija un Lietuva). Lai kompensētu šādu stāvokli, 1991. gadā bija izveidota brīvā ekonomiskā zona „Yantar”, kura 1996. gadā bija pārveidota par Speciālo Ekonomisko zonu.

Kaļiņingradas apgabala atrodas 3 neaizsalstošas ostas: Kaļiņingradas osta, ostas Pionerskij un Baltijsk.

Pēc kravu apgrozījuma Kaļiņingrada ir trešā lielākā Krievijas osta Baltijas jūrā (pēc Primorskas un Sanktpēterburgas). Ostas jauda ir 16420 tūkst. tonnu kravu gadā, teritorija 116 ha. Kaļiņingradas osta ir neaizsalstoša visa gada garumā. Kuģu piekļuve ostai ir nodrošināta caur Kaļiņingradas jūras kanālu, kurš ir 43 km garš, garantētais dziļums ir 9m, platums ir 50-80m. Maksimāla kuģu ieprīme ir 8m, beramkravu kuģu garums nedrīkst pārsniegt 170 m, lejamkravas pārvadātājiem – 140 m. Tiek pārkrautas sekojošas kravas: naftas produkti, ogles, koks, rūda, celtniecības materiāli, koksne, zāģmateriāli, papīrs, celuloze, krāsainie un melnie metāli, metāllūžņi, liela un maza diametra caurules, autotehnika, konteineri, pārtikas produkcija, refrīžeratoru kravas, cukurs, ķīmijas rūpniecības kravas un labība.

Osta Pionerskij ir neaizsalstoša un aizņem 27 ha lielu teritoriju, tā ir paredzēta kuģiem ar tonnāžu līdz 1000 t., ar ieprīmi līdz 5,5 m. Tiek apkalpotas sekojošas kravas: kūdra, metāllūžņi, metāli un saldētie zivju produkti.

Osta Baltijsk arī ir neaizsalstoša visa gada garumā. Netālu no darbojošās ostas līdz 2010. gada tiks izbūvēta jauna Baltkrievijas - Krievijas osta, kura varēs pieņemt kuģus ar tonnāžu līdz 30 tūkst. tonnām. Tiek plānots, ka kravu apgrozījums varētu sasniegt 8 milj. tonnu gadā. Ostā darbosies 3 termināli, viens, no kuriem būs izmantojams kālija minerālmēslu pārkraušanai.

Reģionā atrodas 90% no pasaules dzintara krājumiem. Kaļiņingradas apgabalā notiek arī naftas ieguve. Tiek iegūtas arī brūnogle, kūdra un akmeņsāls. Ir smilšu, smilšainas grants, mālu un koksnes krājumi. Attīstīta ir arī lauksaimniecība. Lauksaimniecības platības sastāda 262 tūkst. ha un galvenais virziens ir piena un gaļas ražošana.

Apgabala ekonomikas pamatu veido rūpniecība. Mašīnbūves nozares uzņēmumi, lielākā daļa (apmēram 80%) no kuriem atrodas Kaļiņingradā, ražo kuģus, dzelzceļa vagonus, celtniecības un citu veidu ceļamkrānus, gaismas iekārtas un citas sarežģītas tehnoloģiskās iekārtas.

Galvenās rūpniecības nozares ir:

- zivirūpniecība;
- mašīnbūve;
- celulozes un papīra ražošana;
- pārtikas rūpniecība;
- dabas resursu ieguve (nafta, dzintars, kūdra, ogles).

Pilsētas rūpnieciskais potenciāls galvenokārt ir koncentrēts 6 uzņēmumos: "Yantarenergo" (elektrības un siltuma ražošana un piegāde), "Lukoil" (naftas un gāzes ieguve, naftas produktu ražošana un pārdošana), "Cepruss" (balinātās celulozes ražošana), "SPI-RVVK" (alkohola ražošana), "Zapryba" un "Atlantrybflot" (zivirūpniecība).

Pateicoties reģiona klimatam, smilšainām pludmalēm un unikālajiem dabas objektiem par vienu no Kaļiņingradas potenciālajām ekonomikas nozarēm tiek uzskatīts tūrisms.

Kaļiņingradas apgabala IKP 2005. gadā sastādīja 2,1 miljardus EUR, kas ir palielinājies par 10% salīdzinot ar 2004. gadu.

Ekonomikas dinamiskās attīstības rezultātā ir manāmas izmaiņas rūpniecības struktūrā. Mašīnbūves sektorā ir strauji pieaudzis montāžas konveijeru skaits un, piemēram, ka katrs trešais

televizors un putekļusūcējs Krievijas Federācijā ir saražots Kaļiņingradas reģionā (35,8% un 33,3% attiecīgi 2005.gadā).

2005. gadā apstrādes rūpniecības apjomi pieauga par 4,6%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Vislielākie pieauguma tempi bija tekstilrūpniecībā (par 121%), pārtikas rūpniecībā (117%), iekārtu un transportlīdzekļu ražošanā (112,3%) un kokapstrādē (100%), savukārt par 20,5% samazinājās papīra un celulozes rūpniecības apjomi.

Ap 80% no visas apgabala saražotās produkcijas tiek nogādāti uz pārējo Krievijas Federācijas teritoriju.

Ārējā tirdzniecība

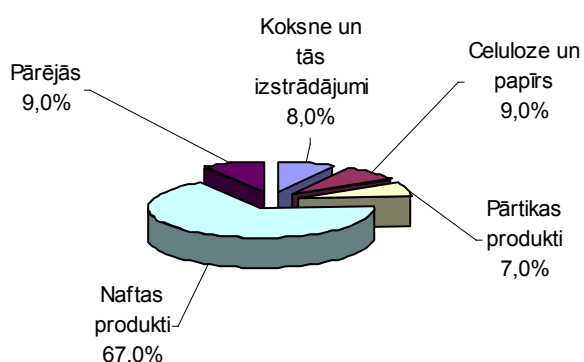
Kaļiņingradas apgabala ārējās tirdzniecības apgrozījums 2005. gadā sastādīja 5,68 miljardus USD - eksports 1,826 milj. USD un imports 4,077 milj. USD.

Galvenie tirdzniecības partneri ir ES valstis. 86% no visa eksporta apjoma un 59% no importa apjoma sastāda tirdzniecība ar Eiropas Savienības dalībvalstīm.

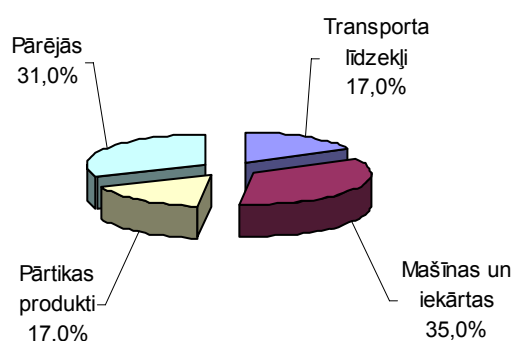
Galvenie eksporta partneri ir Vācija, Francija, Nīderlande, Norvēģija, Dānija, Lietuva un Polija.

Galvenie importa partneri ir Vācija, Polija, Lietuva, ASV, Nīderlande, Francija, Norvēģija un Dānija.

Eksporta sadalījums pa preču grupām 2005. gadā

Importa sadalījums pa preču grupām 2005. gadā

Investīcijas

Ienākošo ārvalstu tiešo investīciju (ĀTI) apjoms 2005. gadā sastādīja 18,8 milj. USD. Salīdzinot ar 2004. gadu, tas ir samazinājās par 16%. ĀTI apjoms 2006. gada pirmajā pusgadā sasniedzis 15,4 milj. USD.

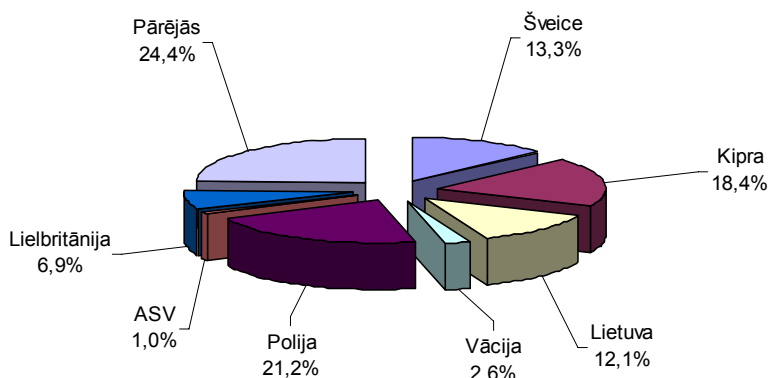
Kaļiņingradas apgabalā ir reģistrēti 2387 uzņēmumi ar ārvalstu kapitālu, no tiem 380 ar Vācijas uzņēmumu piedalīšanos.

Lielākie investori šajā reģionā ir Lietuva, Polija, Vācija, bet Latvija tikpat kā nav pārstāvēta.

Lielākā daļā investīciju bija ieguldītas apstrādes rūpniecībā (51%), celtniecībā (9%) un viesnīcu un restorānu sektorā (25,7%).

Kaļiņingradā ir izvietotas daudzas nozīmīgas ražotnes - "Hummer", "BMW", "Chrysler" automašīnu komplektācijas rūpnīcas.

Ārvalstu tiešo investīciju apjoms Kaļiņingradas apgabalā 2005. gadā

Biznesa vide

Kaļiņingradas apgabals ir pasludināts par Speciālo ekonomisko zonu, ieskaitot Kaļiņingradas pilsētu un visas tās ostas. To nosaka federatīvais likums „Par Speciālo ekonomisko zonu Kaļiņingradas Apgabalā”. Sakarā ar to Kaļiņingradas apgabala vadībai ir pienākums stimulēt uzņēmumus, kas veic investīcijas šajā apgabalā.

Kaļiņingradas apgabals ietilpst arī pierobežas zonā, tāpēc ārzemniekiem te nav iespēju iegādāties zemi īpašumā.

Ekonomisko aktivitāšu priekšrocības SEZ:

- ✓ Preces, kuras ir ražotas SEZ un tiek eksportētas uz citām valstīm, ir atbrīvotas no muitas nodokļa un citiem maksājumiem atmuitojot;
- ✓ Preces, kuras tiek importētas no citām valstīm uz SEZ, ir atbrīvotas no muitas importa nodokļa un citiem maksājumiem atmuitojot;
- ✓ SEZ ražotās preces, kas tiek realizētas citās Krievijas Federācijas teritorijās un Krievijas muitas ūnijas teritorijās (Krievijas Federācija, Baltkrievija, Kazahstāna, Kirgizstāna; Tadžikistāna; Uzbekistāna) ir atbrīvotas no importa nodokļiem un citiem maksājumiem;
- ✓ Preces, kas ir sertificētas kā ražotas Kaļiņingradas SEZ un tiek eksportētas ārpus Krievijas muitas ūnijas teritorijām, netiek pakļautas noteikumam, kas nosaka, ka 25% no ārzemju valūtā gūtajiem ienākumiem jākonvertē Krievijas rubļos.

Preci uzskata par ražotu SEZ, ja tās pievienotā vērtība sagatavošanā ir ne mazāka kā 30% (elektroierīcēm un māsasaimniecības aprīkojumam 15%). Preces, kuras tiek ražotas SEZ ir obligāti jāsertificē.

Investīcijas SEZ var tikt veiktas jebkādā formā, kas nav pretrunā ar Krievijas Federācijas likumiem un starptautiskajiem līgumiem. Galvenie apgabala likumi, kas nosaka investoru iespējas tikt izraudzītiem saņemt nodokļu atvieglojumus, kā arī pieteikšanās kritērijus tam, nosaka likums „Par Valsts atbalstu” un likums „Par Apgabala budžetu”.

Valsts atbalsta veidi:

- nodokļu atlaides (piemēram, uz 3 gadiem atbrīvo no ienākuma nodokļa, kas tiek iemaksāts reģionālajā budžetā; uz 5 gadiem par 50% samazina juridisko personu īpašuma nodokli, ja piesaistītās investīcijas sastāda 500 000 USD un ja peļņa no ražošanas ir ne mazāka kā 70 % no kopējā apgrozījuma);

- garantē investīciju un nodokļu aizdevumus tām īpašuma nodokļa daļām, kuras uzņēmumi maksā pašvaldībām;
- finansē daļu no kredītprocentiem, kas rodas no piesaistītajiem aizdevumiem;
- garantē kredītresursus un valsts garantijas, no Kaļiņingradas apgabala budžeta, lai dzēstu aizdevumus, kas ir bijuši par stimuls investīcijām;
- atbalsts privileģētajiem investīciju projektiem.

Lai iegūtu valsts atbalstu saskaņā ar likumu „Par Valsts atbalstu”, investoriem ir jāatbilst šādiem kritērijiem:

- jāveic kapitālieguldījumi Kaļiņingradas apgabalā;
- jāsniedz augsta investētā budžeta efektivitāte;
- jāpārsniedz minimālais likumā noteiktais investīciju apjoms;
- jābūt bez parādu saistībām;
- jālieto kapitālieguldījumi atbilstoši to mērķim;
- ieviešanas laikā jānoslēdz investīciju līgums un jāievēro tā noteikumi.

Investīciju nodokļu atvieglojumi var tikt piešķirti šādiem nodokļu maksātājiem:

- organizācijām iesaistītām pētniecībā, eksperimentālās un attīstības aktivitātēs vai tām, kas tehnoloģiski modernizē ražošanu;
- organizācijām, kas saistītas ar inovāciju ieviešanas aktivitātēm, jaunu tehnoloģiju radīšanu vai esošo uzlabošanu vai jaunu produktu vai materiālu radīšanu;
- organizācijas, kas izpilda ļoti svarīgus pasūtījumus, kas saistīti ar reģiona sociālekonomisko attīstību vai, kas sniedz īpaši svarīgus publiskus pakalpojumus.
- Šie atvieglojumi var tikt piešķirti periodam no viena līdz pieciem gadiem.

Garantijas investoru aizsardzībai nosaka likumi ”Par Investīciju Darbībām Krievijas Federācijā” un „Par Ārvalstu Investīcijām Krievijas Federācijā”:

- investīcijas var tikt veiktas jebkurā formā, kas nav aizliegta ar likumu;
- garantijas pret nelikumīgu īpašuma konfiskāciju, kā arī kompensācijas nacionalizācijas vai rekvizīcijas gadījumos;
- likumu stabilitāte, nemainīgums lielu investīciju projektu atmaksas laikā;
- ienākumu, peļņas, dividendu, kompensāciju un citu fondu, investēto īpašumu un informācijas brīva lietošana un izvešana;
- Krievijas valsts un korporatīvā aizsardzība;
- tiesības piedalīties valsts un pašvaldības objektu privatizācijā;
- nodrošina tiesības uz nekustamo īpašumu saskaņā ar Krievijas Federācijas likumiem.

Preču tranzīts

2004.gada aprīlī Krievijas Federācijas vienotā paziņojumā tika noteikts preču tranzīts saistībā ar ES, kas apliecina, ka saskaņā ar Vispārējo vienošanos par tarifiem un tirdzniecību (GATT) un ES un Krievijas līdzdalības un sadarbības vienošanos (PCA) galvenie principi, kas nosaka tranzīta brīvību, ir tranzīts bez liekas aizkavēšanās vai ierobežojumiem, kā arī atbrīvojumi no muitas nodokļiem un tranzītnodokļiem.

Lielākās tranzīta problēmas ir saistītas ar tranzītu no Kaļiņingradas caur Lietuvu uz pārējo Krieviju. Līdz 2003. gada 1. jūlijam tranzīts caur Lietuvu notika bezvīzu režīmā. Šobrīd tranzītam ir vajadzīgi divu veidu dokumenti - Atvieglotā tranzīta dokuments un Atvieglotā dzelzceļa tranzīta dokuments. Šie dokumenti tiek izsniegti bez maksas, taču dzelzceļa tranzīta atvieglojuma dokuments ir pieejams divos maršrutos - uz Maskavu un Sanktpēterburgu, kā arī tas ir derīgs atpakaļceļam 3 mēnešus. NVS pilsoņiem, izņemot Krievijas Federācijas pilsoņus, ir nepieciešama tranzītvīza, lai caur Lietuvu ieeļotu Kaļiņingradā.

Uzņēmuma dibināšana

Ārvalstu uzņēmējs Krievijā var izvēlēties dažādas biznesa organizāciju formas, to darbību galvenokārt reglamentē Civillikums, Likums par uzņēmējdarbību, kā arī Likums par ārvalstu investīcijām. Ārvalstu kompānijas, kas veic uzņēmējdarbību Krievijā, kā ātrāko un vienkāršāko darbības uzsākšanas un izvēršanas veidu izvēlas pilnībā pārvaldītu Krievijas filiāļu veidošanu, līdz ar to ārvalstu kompānijas mēģina veidot filiāles ar salīdzinoši visaptverošiem statūtiem, kas prasītu minimālus kapitālieguldījumus.

Par uzņēmumu pēc Krievijā spēkā esošās likumdošanas tiek uzskatīts „neatkarīgs ekonomisks subjekts, kas nodibināts, lai ražotu preces, veiktu darbu un nodrošinātu pakalpojumus, atbilstoši sabiedrības pieprasījumam un lai gūtu peļņu”². Uzņēmums var izvēlēties individuāla komersanta vai uzņēmuma formu. Ja izvēlēts individuāls komersants, tad īpašnieks var nodarbināt tikai savus radniekus, savukārt ja izvēlēts uzņēmums, tad iespējams nodarbināt jebkuru. Pastāv 11 dažādas biznesa organizācijas formas.

Akciju sabiedrības (AS)

AS ir vienas no visbiežāk izmantotajām juridiskajām formām uzņēmējdarbības veikšanai Krievijā. AS tiek definētas kā „organizācijas, kas izveidotas pamatojoties uz brīvprātīgu vienošanos starp juridiskām un/vai fiziskām personām (tajā skaitā arī ārvalstu), kuras ir akciju veidā ir ieguldījušas savus līdzekļus ar mērķi apmierināt sabiedrības vajadzības un gūt peļņu.”

AS dalībnieku skaitam nav ierobežojumu. Ārvalstu dalībnieki var veidotu pilnībā piederošu daudzu daļu AS, kā arī vienam piederošu AS. AS var veikt jebkuru likumīgu aktivitāti, tomēr noteiktām darbībām, piemēram, dabas resursu iegūšanai, nepieciešamas īpašas valdības atļaujas. AS īpašniekiem ir ierobežota atbildība, tie ir atbildīgi par uzņēmuma saistībām atbilstoši sava ieguldījuma apjomam. Gadījumos, kad AS direktori vai pārstāvji ir nodarījuši zaudējumus kompānijai, AS īpašnieki tos var iesūdzēt tiesā. AS darbības periods ir neierobežots.

AS īpašnieku kopsapulce ir AS augstākās vadības institūts. Īpašnieku kopsapulce jānotur vismaz vienreiz gadā, 3 mēnešu laikā pirms fiskālā gada noslēguma, lai varētu apstiprināt nākošā gada aktivitātes. Otrā augstākā institūcija ir direktoru valde, ko ievēl īpašnieku kopsapulce. Direktoru valdes dalībnieku skaits ir nepāra un to pilnvaras ir noteiktas AS statūtos.

AS var emitēt tikai nominēto akciju skaitu, t.i., akciju turētājiem jābūt reģistrētiem kompānijas reģistrā. Akcijas ir gan parastās, gan privilēģētās, kur parastā nodrošina vēlēšanas tiesības turētājam, savukārt privilēģētās – citas privilēģijas, kas nav parasto akciju turētājiem, piemēram, tie saņem dividendes un ir priekšgalā, kad tiek sadalīta peļņa vai uzņēmums tiek likvidēts.

Pastāv 4 faktori, kas nosaka galvenās atšķirības starp slēgtām un publiskām AS:

Slēgtas AS (Abreviatūra krievu valodā – OAO):

- Statūtkapitālam jābūt vismaz 10 000 rubļu vērtībā (~ 200 LVL);
- Statūtkapitālu pilnībā iegulda dibinātāji;
- Valdē jābūt vismaz 3 direktoriem;
- Akcijas nav brīvi pārdodamas. Lai pārdotu akcijas, akciju turētājam, kurš vēlas tās pārdot, jāsaņem pārējo akciju turētāju vairākuma piekrišanai, turklāt citiem akciju turētājiem ir pirmpirkuma tiesības;
- Ja dalībnieku skaits pārsniedz 50, tad nepieciešams pārreģistrēties par publisku AS.

Publiskas AS (Abreviatūra krievu valodā – ZAO):

- Statūtkapitālam jābūt vismaz 100 000 rubļu vērtībā (~ 2000 LVL). Tas var tikt iegūts ar akciju pārdošanu dalībniekiem, kas nav dibinātāji;

² <http://www.fipc.ru/fipc2001/legislation/legislation.html> ;
http://www.amcham.ru/doing_business

- Valdē jābūt vismaz 5 direktoriem;
- Visas akcijas ir brīvi pārdodamas.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA, (Abreviatūra krievu valodā – OOO))

SIA arī ir salīdzinoši izplatīta uzņēmējdarbības forma Krievijā³. SIA veidošanu parasti izvēlas ārvalstu kompānijas, lai izvērstu pilnībā pārvaldītu (wholly-owned) biznesu Krievijā. Minimālais SIA pamatkapitāls ir 10 000 rubļu (~200 LVL). Līdzīgi kā Latvijā, ievērojamākā atšķirība starp SIA un AS ir kapitāla sadale kapitāla daļās vai vienībās, kas balstoties uz Krievijas likumdošanu netiek uzskatītas par vērtspapīriem. Atšķirībā no AS, SIA statūtos var noteikt aizliegumu pārdot kapitāla daļas. Tāpat atšķirībā no AS, SIA dalībnieks var izstāties no darbības SIA jebkurā laikā, pieprasot sabiedrībai (vai pārējiem dalībniekiem) kompensēt sabiedrībā ieguldītos aktīvus. Būtībā nav ierobežojumu SIA dibinātāju skaitam, tomēr, ja dalībnieku skaits pārsniedz 50, tad SIA jāpārreģistrē par publisku AS.

Līgumsabiedrība ar pilnu atbildību

Vispārējā līgumsabiedrība ir „dažu fizisku un/vai juridisku personu apvienība ar mērķi iesaistīties kopējā ekonomiskajā darbībā, kas balstīta uz to starpā noslēgto vienošanos”. Dalībniekiem ir neierobežota atbildība par līgumsabiedrības saistībām, kas nozīmē, ka kreditori var apķīlāt dalībnieka personīgos aktīvus. Vispārējā līgumsabiedrība netiek uzskatīta par juridisku personu atbilstoši vispārējām nodokļu vajadzībām, lai arī tā ir pakļauta PVN. Līgumsabiedrības nosaukumā jāietver vismaz viena dalībnieka nosaukums. Dalībniekiem nav nepieciešams ieguldīt vienādu kapitāla apjomu, tomēr neskatoties uz to ieguldījumu visi vienlīdzīgi atbild par zaudējumiem. Tāpat tiem visiem ir vienādas tiesības piedalīties līgumsabiedrības vadībā.

Jauktā līgumsabiedrība

Jauktās līgumsabiedrības veido viens vai vairāki partneri ar ierobežotu atbildību un viens vai vairāki ar pilnu atbildību. Vispārējiem partneriem ir neierobežota atbildība par sabiedrības saistībām, savukārt dalībnieki ar ierobežotu atbildību par saistībām atbild atbilstoši to ieguldījumu apjomam. Partneris ar ierobežotu atbildību nepiedalās kompānijas vadībā. Jauktās līgumsabiedrības tiek uzskatītas par juridisku personu nodokļu vajadzībām.

Reģistrācija

Juridiskās personas reģistrācija parasti ilgst 3-5 nedēļas, tajā skaitā 1-2 nedēļas pēc atbilstošo dokumentu iesniegšanas (nodokļu) reģistrācijas iestādē. Iesniedzamiem dokumentiem jābūt angļu valodā. Valsts nodeva AS vai SIA reģistrācijai ir 2 000 rubļu (~ 40 LVL). Profesionālo pakalpojumu cenas par kompānijas reģistrācijai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu un reģistrēšanu parasti svārstās 5 460 LVL līdz 8190 LVL apmērā. Līdzīgi kā Latvijā 50% no SIA pamatkapitāla jābūt apmaksātiem uzņēmumu reģistrējot, pārējie 50% jāapmaksā atbilstoši statūtos noteiktajam, bet ne vēlāk kā gada laikā pēc reģistrācijas. Savukārt 50% AS kapitāla jāapmaksā 3 mēnešu laikā pēc reģistrācijas un pārējie 50% atbilstoši statūtos noteiktajam, bet ne vēlāk kā gada laikā pēc reģistrācijas.

Dokumenti, kas nepieciešami juridiskas personas reģistrācijai:

- apstiprināts, parakstīts un sertificēts valsts reģistrācijas akts;
- lēmums par juridiskas personas izveidošanu, kas ietver:
 - lēmumu par kopuzņēmuma izveidošanu ar Krievijas uzņēmumu vai fizisku personu,
 - kopuzņēmuma reģistrētā pamatkapitāla apjoms ar ārvalstu investīcijām (nemazāk kā 10000RUB),

³ informācija no http://www.kpmg.ru/russian/supl/library/taxlegal/Doing_business_in_Russia.pdf

- ārvalsts dalībnieka daļa (pirms reģistrācijas ir jāinvestē noteiktā summa reģistrētajā pamatkapitālā),
- pārstāvja vārds, uzvārds un tēvavārds, kurš ir pilnvarots parakstīt dibināšanas dokumentus;
- juridiskas personas dibināšanas dokumenti (statūti; dibināšanas līgums);
- dokuments par vienotā valsts nodokļa (2 000RUB) nomaksu;
- izraksts no ārvalsts uzņēmuma reģistra.

Dibinātājiem no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un NVS jāiesniedz notariāli apstiprināti dokumenti gan ārvalsts, gan krievu valodā.

Filiāles un pārstāvniecības

Tā vietā, lai iesaistītos kādas Krievijas juridiskas personas darbībā, ārvalstu juridiskā persona var izvēlēties savu klātbūtni veidot dibinot pārstāvniecību vai arī filiāli. Pārstāvniecība var veikt dažas sagatavošanas un papilddarbības, savukārt filiāles darbības sfēru nosaka mātes uzņēmums un tā var veikt visas nepieciešamās darbības, tajā skaitā tirdzniecības līgumu izpildi. Turklāt ārvalstu kompānija var izveidot abus – gan pārstāvniecību, gan arī filiāli.

Ārvalstu investoru filiāles un pārstāvniecības netiek uzskatītas par atsevišķām juridiskām personām, bet gan par galvenā uzņēmuma daļām. Līdz ar to ne pārstāvniecība, ne filiāle nav pakļautas tādām juridiskām prasībām kā Krievijas juridiskās personas. Attiecīgi arī nodokļu piemērošana Krievijas ne-rezidentiem atšķiras un daudzos gadījumos pārstāvniecības un filiāles netiks pakļautas nodokļu nomaksai.

Pārstāvniecībām un filiālēm jābūt valdības institūciju atzītām, tāpēc jāakreditējas. Valsts nodeva par filiāles akreditāciju ir 60 000 rubļu (~1 200 LVL). Valsts nodeva par pārstāvniecības reģistrāciju atkarīga no perioda uz kādu akreditē (1 gads ~ 546 LVL, 2 gadi ~ 1 090 LVL, 3 gadi ~ 1 365 LVL). Parastais akreditēšanas laiks ir 3 – 6 nedēļas.

Nodokļu sistēma

Krievijas nodokļus varētu iedalīt šādi:

- Federālie nodokļi (1): Piemēroti visā Krievijā ar vienādu likmi, piem., PVN.
- Federālie nodokļi (2): Piemēroti visā Krievijā ar likmi, ko nosaka Nodokļu Kodekss, bet kurus reģionālās valdības var samazināt, piem., uzņēmumu ienākuma nodoklis.
- Vietējie/ Reģionālie nodokļi: Šos nodokļus nosaka Nodokļu Kodekss un vietējās vai reģionālās valdības, tie tiek ieturēti vietējā vai reģionālā līmenī, piem., nekustamā īpašuma un zemes nodoklis.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN)

Krievijas UIN standarta likme ir 24%, kura apjoms atbilstoši budžetiem tiek sadalīts šādi⁴:

- 6,5% - Federālajam budžetam;
- 17,5% - Reģionālajam budžetam;

Samazinātās nodokļa likmes ir:

20% - ārvalstu organizācijām bez pastāvīgas pārstāvniecības dibināšanas Krievijas teritorijā;
 15% - ja ārzemju organizācijai ienākumi ir dividenžu formā no dalības Krievijas uzņēmumā;
 10% - ienākumiem no kuģu, lidmašīnu lietošanas, apkalpošanas un iznomāšanas, kā arī no citiem starptautiskajiem pārvadājumiem.

Standarta likme var tikt samazināta līdz 20%, ja reģionālā valdība samazina reģionālajam budžetam paredzēto daļu līdz 13,5%. Mazajiem uzņēmumiem ir iespējams izvēlēties

⁴ Informācija no http://www.worldwide-tax.com/russia/russia_tax.asp un http://www.kpmg.ru/russian/supl/library/taxlegal/Doing_business_in_Russia.pdf

‘vienkāršoto nodokļu sistēmu’, kur nodokļu likme ir 6% no peļņas vai arī 15% no peļņas mīnus izdevumi (Skatīt zemāk „Speciālie nodokļu režīmi”).

Ieturējuma nodoklis

9%	<i>Dividendes, kas izmaksājamas Krievijas kompānijai vai arī ārvalstu kompānijai ar pastāvīgu pārstāvniecību Krievijā</i>
15%	<i>Dividendes ārvalstu kompānijai.</i>
20%	<i>Autoratlīdzība vai arī priekšrocību procenti</i>

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)

Iedzīvotāji ir pakļauti iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumiem par ienākumiem, ko tie guvuši kā nodarbinātie vai pašnodarbinātie. Pastāvīgā rezidenta nodoklis tiek aprēķināts par Krievijā un pasaulē gūtajiem ienākumiem. Ārvalstu rezidents maksā tikai par ienākumiem, kas gūti Krievijā. Līdzīgi kā Latvijā, Krievijas rezidenci nodokļu maksātājs iegūst, ja kalendārā gada laikā 183 dienas uzturējies Krievijā.

Vienota ienākumu nodokļa likme 13% apmērā tiek piemērota pilnīgi visiem indivīda ienākumiem, atskaitot šādus izņēmumus:

- 9% ienākumiem, kas gūti no dividendēm (gan Krievijas, gan ārvalstu uzņēmumu)
- 30% ienākumiem, ko Krievijā guvuši tās nerezidenti;
- 35% īpaša veida ienākumiem, tajā skaitā, ienākumiem no depozītiem bankās no aizņēmumiem u.t.t.

Krievijas rezidents var samazināt savus ienākumus par izdevumiem savai un savas ģimenes locekļu izglītībai.

Pašnodarbinātais Krievijā ir pakļauts ienākuma nodokļa avansa maksājumiem, kas var tikt atmaksāti pamatojoties uz ikgadējo deklarāciju. Avansa maksājumi jāveic vismaz 3 reizes gadā.

Vienotais sociālais nodoklis (VSN)

Katrs Krievijas darba devējs, tajā skaitā Krievijas juridiskās personas un ārvalstu juridiskas personas reģistrētas pārstāvniecības vai filiāles, veic sociālos maksājumus – Vienoto Sociālo nodokli, Krievijas pensiju fondam, tāpat arī maksājumus darba traumu un negadījumu apdrošināšanai.

VSN tiek aprēķināts no katra darbinieka kopējās algas un darba devējs to iemaksā federālajā budžetā. Nodokļu Kodekss paredz regresīvu ikgadējos VSN likmi atbilstoši gada ienākumiem.

Nodokļa bāze	VSN % likme
Līdz RUB 280 000 (~5 685 LVL)	26%
Līdz RUB 320 000 (~6 500 LVL)	10%
Virš RUB 600 000 (~12 000 LVL)	2%

Apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem

Papildus augstāk aprakstītajiem nodokļiem, nepieciešams veikt maksājumus Sociālās apdrošināšanas fondā. Likme atbilstoši riska pakāpei katrā darba vietā ir atšķirīga minimālās iemaksas ir 0,2%, savukārt maksimālās ir 8,5% no algas.

Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

Krievijas PVN sistēma izveidota līdzīgi ES modelim, respektīvi, aplikti tiek patērētāji, bet iekasēts no apliekamajām personām. PVN standarta likme ir 18%, bet samazinātā – 10%. Samazinātā nodokļa likme tiek piemērota plašam pārtikas produktu klāstam, precēm bērniem, preses izdevumiem un dažādiem medikamentiem.

Apliekamie darījumi:

- preču un pakalpojumu pārdošana Krievijas teritorijā;

- preču pārvietošana (darbu veikšana un pakalpojumu sniegšana) Krievijas teritorijā nodokļa maksātāja interesēs, attiecībā uz ko nevar tikt piemērota izdevumu atskaitīšana no apliekamajiem ienākumiem;
- būvniecības un projektēšanas darbi nodokļa maksātāja interesēs;
- preču imports Krievijas teritorijā.

PVN bāze importam ir preču muitas vērtība plus muitas un akcīzes nodevas. Tehnoloģiskais aprīkojums, ko ievedusi ārvalstu kompānija, lai ieguldītu Krievijas juridiskās personas statūtkapitālā var tikt atbrīvots no PVN.

Īpašuma nodoklis

Īpašuma nodoklis tiek piemērots visām Krievijas un ārvalstu juridiskajām personām, kam pieder īpašums Krievijā. Apliekamais īpašums ir personīgais kompāniju īpašums un ēkas, kas atbilstoši Krievijas grāmatvedības standartiem tiek uzskatītas par aktīviem. Ārvalstu uzņēmumiem bez pastāvīgām pārstāvniecībām nodoklis tiek piemērots tikai par piederošām ēkām. Tā kā īpašuma nodoklis ir katras reģionālās valdības kompetencē, tad tā arī nosaka galīgo likmi. Maksimālā nodokļa likme nevar pārsniegt 2,2%. Reģionālā vadība investoriem var nodokļu likmi samazināt līdz 1,1%.

Nodokļa bāzi veido gada vidējā īpašuma grāmatvedības vērtība. Zeme, ūdens un dabas resursi netiek aplikti ar šo nodokli.

Speciālie nodokļu režīmi

Dažādos gadījumos Nodokļu Kodekss pieļauj nodokļu maksātājam izvēlēties īpašu nodokļu režīmu, kur tiek piemērota vienota nodokļu likme, nevis visas augstāk minētās. Speciālie nodokļu režīmi ir šādi:

Vienkāršotā nodokļu sistēma var tikt piemērota, ja:

- uzņēmuma gada apgrozījums nepārsniedz RUB 20 000 000 (~400 000 LVL);
- kopējā materiālā un nemateriālā īpašuma grāmatvedības vērtība nepārsniedz RUB 100 000 000 (~2 000 000 LVL)
- nodarbināto skaits nepārsniedz ir mazāks par 100.

Vienkāršotais nodoklis aizstāj UIN, PVN, Īpašuma nodokli un daļu VSN. Vienkāršotā nodokļa likme ir:

- 6%, ja maksātājs par nodokļa bāzi izvēlas „ienākumus”;
- 15%, ja par nodokļa bāzi maksātājs izvēlas „ienākumus mīnus atskaitāmos izdevumus”

Vienotais lauksaimniecības nodoklis var tikt piemērots uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produkcijas ražošanu un pārdošanu, ja ienākums no šīs darbības veido vismaz 70% no kopējiem ienākumiem. Nodokļa likme ir 6% no „ienākumiem mīnus dažiem atskaitāmajiem izdevumiem”.

Latvijas un Krievijas konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu ir parafēta 2000.gada 3.martā, kas nozīmē, ka Ir pabeigtas sarunas (teksti ir saskaņoti delegāciju līmenī), konvencijas ir akceptētas Ministru Kabinetā un sagatavotas parakstīšanai. Tomēr vēl joprojām tā nav parakstīta un līdz ar to nav stājusies spēkā.

Darbaspēks un nodarbinātība

Darba tiesiskās attiecības Krievijā regulē Krievijas darba Kodekss. Darba līgumi var tikt slēgti gan uz noteiktu, gan nenoteiktu laika periodu nepārsniedzot 5 gadus. Līgumi uz noteiktu laiku pieļaujami, ja noteikti apstākļi traucē noslēgt ilgtermiņa līgumus, turklāt līgumus uz noteiktu laiku drīkst slēgt ar direktoriem, direktoru vietniekiem, galvenajiem grāmatvežiem, nodarbinātajiem uzņēmumos, kas veidoti īpaša projekta īstenošanai, nepilna laika darbiniekiem

un ja laiks pēc savas būtības ir sezonāls. Darba devēja pienākums ir noslēgt ar katru darbinieku rakstisku darba līgumu. Tāpat Krievijas darba ņēmējiem ir darba grāmatiņas (*trudovaja knizhka*), kurās tiek fiksēts to darba apraksts, uzvedība, un darbinieka darbības.

Pārbaudes laiks

Pārbaudes laiks parasti ilgst līdz 3 mēnešiem un domāti, lai novērtētu darba ņēmēja atbilstību amatam. Direktoriem, galvenajiem grāmatvežiem, direktoru vietniekiem pārbaudes laiks var ilgt līdz 6 mēnešiem.

Darba alga

Ja darba algas izmaksa kavējas vairāk kā 15 dienas, darbiniekam ir tiesības informēt darba devēju par to un pārtraukt darbu. Darba devēja pienākums ir maksāt procentus par katru nokavējuma dienu 0,04% apmērā no nesamaksātās algas. Tāpat šādos gadījumos tiesa var uzlikt par pienākumu darba devējam par katru nokavēto dienu izmaksāt darbiniekam algu 2/3 apmērā (rēķinot no vidējās izpeļņas 12 mēnešos). Sods RUB 80 000 (~160 LVL) apmērā vai brīvības atņemšana uz laika periodu līdz 2 gadiem var tikt piemērota darba devējam, ja algas nokavējums pārsniedz 2 mēnešus.

Darbinieku tiesības

Krievijas Darba Kodekss darbiniekiem paredz šādas garantijas:

- samaksu par ārpus darba laiku, ja veiktas arodbiedrības pārstāvja funkcijas; ja darbinieks piedalījies tiesā; piedalījies vēlēšanas; pildījis citas valsts vai sabiedriskās funkcijas;
- dažādus sociālos labumus: maternitātes pabalsts, apmaksātas brīvdienas un atvaļinājums;
- virsstundu darbs ir ierobežots pamatojoties uz noteiktiem noteikumiem. Virsstundu darbs tiek apmaksāts šādi: alga x 1,5 stundā par pirmajām 2 stundām un alga x 2 par pārējām stundām. Darba devēji var pieprasīt kompensēt virsstundu darbu ar papildus brīvdienām.
- Kopā Krievijas darbiniekam pienākas 12 apmaksātas svētku dienas un ikgadējais atvaļinājums, kas nepārsniedz 28 kalendārās dienas.
- Sievietēm tiek piešķirts apmaksāts maternitātes atvaļinājums 70 dienas pirms un pēc bērna piedzimšanas, tāpat arī neapmaksāts atvaļinājums līdz bērna trešajai dzimšanas dienai.

Darba attiecību pārtraukšana

Darba attiecības var tikt pārtrauktas pamatojoties uz abpusēju vienošanos, līguma termiņa izbeigšanos, darbinieka atteikšanos turpināt strādāt, ja darba devējs tiek pārvietots u.c. Darbinieks var pārtraukt uz nenoteiktu laiku noslēgtu līgumu, paziņojot par to darba devējam 2 nedēļas iepriekš, ja līgumā nav atrunāts savādāk. Darba līgums, kas noslēgts uz noteiktu laiku var tikt pārtraukts pamatojoties uz darbinieka iniciatīvu, ja viņš/a ir ticis ievainots, ieguvis traumu vai nav spējīgs paveikt konkrēto darbu, ja darba devējs ir pārkāpis darba likumdošanu u.c.

Darba devējs var uzteikt darba vietu, ja:

- darbinieks iesniedzis tam nepatiesus dokumentus;
- darbinieks sistemātiski bez attaisnojuma nepilda darba pienākumus;
- atbildīgais par finansēm veic darbības, kas kaitē uzņēmumam;

Darba Kodekss paredz, ka pēc darba devēja iniciatīvas nevar tikt pārtrauktas darba attiecības ar sievieti stāvoklī vai sievieti ar bērnu līdz 3 gadu vecumam, vai arī vientuļo māti ar bērnu līdz 14 gadu vecumam, vai bērnu invalīdu līdz 16 gadu vecumam.

Ārvalstnieku nodarbināšana

Visiem ārvalstu iedzīvotājiem, kas nodarbināti Krievijas teritorijā nepieciešama darba atļauja. Lai nodarbinātu ārzemnieku, darba devējam jāpieprasa un jāsaņem atļauju no Federālā imigrācijas biroja. Pamatojoties uz atļaujām un pieļaujamās ārzemnieku kvotas robežās, Imigrācijas birojs nodrošina konkrētam darbiniekam darba atļauju.